Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	23.0017350
Zaaknummer	
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	30 november 2023
Datum besluitvormende raadsvergadering	14 december 2023
Van afdeling	Realisatie & Beheer
Onderwerp	Raadsbesluit groenbeleidsplan 2025-2034
Portefeuillehouder	wethouder V.B. Buis

Samenvatting

Het groenbeleidsplan 2023-2026 is eind 2022 voor één jaar vastgesteld. De gemeenteraad wilde 2023 gebruiken om zich verder te oriënteren op het te voeren beheer. Voor 2023 werd kwaliteitsniveau B als beheer vastgesteld.
Voor u ligt het voorstel om voor de A-B-C beheervariant te kiezen. Deze optie geeft een betere invulling aan uw beleidsuitgangspunten, zoals klimaatadaptatie en bio diversiteit. Daarbij wordt u voorgesteld om dit beleid voor 10 jaar vast te stellen, waarbij u afwijkt van de financiële verordening. De kosten voor de A-B-C beheervariant bedragen per jaar € 1.195.000,-. Dat bedrag komt overeen met het bedrag in de gemeente begroting. Alles beheren op B-kwaliteit betekent een tekort van € 143.000,- of omvorming en versobering van de groenvoorzieningen.

Inleiding

Eind 2022 is het groenbeleidsplan 2023 - 2026 voor één jaar (2023) vastgesteld. De raad had meer tijd en informatie nodig om het voor meerdere jaren vast te stellen. In 2023 is daarom gestart met de opzet van het groenbeleidsplan met een houdbaarheid van 10 jaar: 2025-2034. Om het college en de raad een goede indruk te bieden zijn informatieve veldbezoeken gehouden. Dit heeft verhelderend gewerkt. Hierdoor kunnen goede keuzen gemaakt worden voor het nieuwe groenbeleidsplan.

Voorgesteld besluit

1. de vaststelling van het groenbeleidsplan 2023-2026 te verlengen van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024;
2. het groenbeleidsplan 2025-2034 vast te stellen voor een periode van 10 jaar en hiermee af te wijken van de financiële verordening;
3. te kiezen voor een beheer op de verschillende kwaliteitsniveaus A-B-C (optie 2).

Argumenten

1. Meer aandacht voor biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatadaptatie door de hele gemeente.
2. Het meeste groen wordt op aanvaardbaar kwaliteitsniveau beheerd (beeldkwaliteit B).
3. Het groen is schoon, heel en netjes (beeldkwaliteit A) op de plaatsen waar dat nodig/vereist is.
4. Er is ruimte voor meer natuur (beeldkwaliteit C) op de plekken waar dat kan.
5. Variatie heeft meer waarde en biedt variatie in het totale groen areaal.
6. Een prima kwaliteitsniveau tegen acceptabele kosten.
7. Uitvoering geven aan dit vastgesteld groenbeleid blijft effectief op langer termijn (10 jaar).
8. Voor de continuïteit in het beheer en daarmee kaderstelling is verlenging van het groenbeleidsplan 2023 – 2026 tot 31 december 2024 noodzakelijk. Per 1 januari 2025 gaat immers het nieuwe groenbeleidsplan 2025 - 2034 in.

Meer aandacht voor biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatadaptatie door de hele gemeente.
De inrichting van het openbaar groen leent zich om bij te dragen aan de functies biodiversiteit en klimaatadaptatie. Variatie in beeldkwaliteit is daarbij een basisbehoefte. De functie van groenvoorzieningen is tegenwoordig meer dan alleen het visuele aspect.

Het meeste groen wordt op aanvaardbaar kwaliteitsniveau beheerd (beeldkwaliteit B).
Het groen draagt bij aan een verzorgde acceptabele omgeving. Een kwaliteitsniveau waarop het meeste groen beheerd is in Opmeer.

Het groen is schoon, heel en netjes (beeldkwaliteit A) op de plaatsen waar dat nodig/vereist is.
Op de zicht locaties vraagt het groen een hoger kwaliteitsniveau. Het is schoon, heel en veilig. Het vraagt intensief beheer en ziet er zeer verzorgd uit.

Er is ruimte voor meer natuur (beeldkwaliteit C) op de plekken waar dat kan.
Om meer ruimte te geven aan natuurontwikkeling, biodiversiteit en klimaatadaptatie wordt een passende beheer toegepast. Extensief onderhouden gedeeltes leveren mogelijkheden. Beplantingen in het buitengebied en de grotere groenobjecten kunnen op deze wijze beheerd worden.

Variatie heeft meer waarde en biedt variatie in het totale groen areaal.
Door de verschillende kwaliteitsniveaus leveren afwisseling. Strakke gazonranden, aansluitend op bloemrijk grasland overgaand op een beplanting van heesters en bomen bieden meer dan een gazon. Alle elementen vervullen bij zo'n combinatie één of meerder functies.

Een prima kwaliteitsniveau tegen acceptabele kosten.
Beheren op kwaliteitsniveau B kost jaarlijks ruim € 200.000 extra ten opzichte van het gevarieerde A-B-C niveau. Kwaliteitsniveau B vervult de functies klimaatadaptatie en biodiversiteit minder. Beheertypen die een hoger kwaliteitsniveau vragen verpieteren en schrijven sneller af.

Vastgesteld groenbeleid blijft effectief op langer termijn (10 jaar)
De financiële verordening schrijft voor dat beleid om de vier jaar geactualiseerd moet worden. Als het gaat om de effectiviteit van de uitvoering van de voor u voorliggende groenbeleidsplan dan ligt een termijn van 10 jaar eerder voor de hand. Dit gelet op de actuele thema's, zoals biodiversiteit, die (ook) een langer termijn perspectief hebben, de producten zelf (groei en levensduur) en langer termijn effectiviteit van specifiek toegepast beheer. Het beheerplan blijft wel om de vier jaar geactualiseerd worden (prijsindexatie, producten aanpassing). En elk jaar wordt een werkplan opgesteld.

Huidig groenbeleidsplan één jaar verlengen
Het huidig groenbeleidsplan 2023 – 2026 was door u voor één jaar vastgesteld, namelijk 2023. Met de vaststelling van het groenbeleidsplan 2025 – 2034 moet nog één jaar overbrugd worden, namelijk 2024. U wordt daarom voorgesteld het huidig groenbeleidsplan met nog één jaar te verlengen tot 31 december 2024.

Kanttekeningen

Een ander beheer levert een ander beeld op, burgers moeten daaraan wennen.
Niet iedereen is blij met veranderingen. Gras wordt op sommige plaatsen niet meer gemaaid. Zeker de eerste jaren kunnen hier en daar ruigtekruiden gaan groeien. Dat neemt alweer snel af. Toch kan het zijn dat bewoners opmerkingen plaatsen: 'niet netjes', 'onkruid en uitzaaien daarvan', 'vroeger was alles beter nu is het een rommeltje' en 'ongedierte'. Een goede voorlichting waarin aangegeven wordt waarom de gemeente anders beheert, wat het op termijn oplevert en dat hier een mondiale doelstelling achter zit biedt in de meeste gevallen duidelijkheid.

Een prima kwaliteit tegen acceptabele kosten
Het beschikbare budget bij huidige inrichting is niet toereikend. Bij een beheer op kwaliteitsniveau B is er een tekort van € 142.856,-. Dit komt omdat een budget beschikbaar is van € 1.195.000,-. De kosten bedragen € 1.337.856

Als gevarieerd wordt met de kwaliteitsniveaus A-B-C dan is geen sprake van een tekort. De kosten sluiten nagenoeg aan op het begrotingsbedrag van € 1.195.000,-.
Bij Optie 3 wordt een deel van de 'dure' beheertypen vervangen door goedkopere. Daardoor kan aansluiting gemaakt worden op het huidige budget: € 1.195.000,-. Kanttekening daarbij is dat de sommige groenvoorzieningen (vakken met vaste planten) er anders uit komen te zien: soberder (het wordt gras) en minder verzorgd (omvorming naar gras). Verlagen van het budget door vervanging van groen geeft een toenemend beeld van versleten beplantingen. In sommige gevallen kan dit leiden tot onveilige situaties.

Beoogd maatschappelijk effect

Optie 1, alles beheren op B-kwaliteit, levert een net en verzorgd beeld op. Het is relatief duur en sluit niet aan op de gewenste 'nieuwe' doelstellingen klimaat en biodiversiteit.
Door de 'A-B-C variant' te volgen zoals het groenbeleidsplan als optie 2 aangeeft, wordt het groen bio divers, duurzaam en klimaat adaptief.
Voor optie 3 geldt hetzelfde als voor optie 1: de B variant met gedeeltelijke omvorming. Bij deze optie moet een kanttekening geplaatst worden. Het groen komt er door omvorming anders uit te zien.
In alle gevallen behouden de burgers een groene woonomgeving. Optie twee sluit het beste aan op de huidige eisen die gesteld worden aan groenvoorzieningen.

Wettelijk kader

Vanuit de financiële verordening is het verplicht ieder vier jaar een beleidsplan op te stellen (in afwijking hiervan wordt u voorgesteld dit beleidsplan voor 10 jaar vast te stellen).
Het groenbeleidsplan wordt gebruikt om vorm te geven aan de APV wat betreft de bescherming van het groen. En wordt ook gebruikt voor de invulling van het omgevingsvisie alsmede voor de toekomstvisie van Opmeer, zoals vitale dorpen in een vitale gemeenschap, een duurzame toekomst en een aantrekkelijk landschap.
Er is aandacht voor de verschillende onderdelen uit het coalitieprogramma 2022-2026, zoals de wens om walkanten en groenstroken zo bio divers mogelijk in te richten.
Door het groen op orde te hebben draagt dat bij aan de bovengenoemde genoemde kaders.

Participatie

Bij het opstellen van het groenbeleid zijn de bewoners niet actief betrokken. Wel is er ruimte om na de vaststelling binnen de kaders initiatieven van bewoners vorm te geven. Een succesvol voorbeeld daarvan zijn de bloemrijke kruidenmengsels in het openbaar groen. Ook worden bewoners betrokken bij de uitwerking van het werkplan en dan met name bij de inrichtingsplannen: wat gaat er het komende jaar veranderen in mijn woonomgeving? Welke kwaliteit aan groen wil ik bij herinrichting van vakken? We doen het samen met de bewoners in plaats van voor de bewoners. Betrokkenheid en beleving worden daarmee vergroot.

Communicatie

Na vaststelling van het groenbeleidsplan gaan we onze inwoners informeren over het plan via de website en via de plaatselijke kranten. Het groenbeleidsplan is digitaal te raadplegen. Bewoners gaan we actief betrekken bij wijzigingen in hun groene omgeving. Inspraak en samenwerking zijn altijd mogelijk.

Financiën

Als er wordt gekozen voor optie 2 (variëren met de kwaliteitsniveaus A-B-C) is er geen sprake van een tekort. De kosten sluiten nagenoeg aan op de al opgenomen bedragen in de begroting met een totaal van € 1.195.000.

Uitvoering

Na uw besluit op 14 december benutten wij 2024 om ons voor te bereiden op 2025 en verder. Zo gaan wij onder meer het beheerplan 2025 – 2028 opstellen. Vanaf 2025 en de jaren daarna gaan namelijk omvormingen en renovaties uitgevoerd worden die het gevolg zijn van het groenbeleidsplan.

Bijlagen

- Groenbeleidsplan 2025-2034
- Groenbeleidsplan is raad te plegen via: https://opmeer.allesoverbeheer.nl/

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 20, lid 20.2 van de financiële verordening van de gemeente Opmeer;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 31 oktober 2023;

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 30 november 2023;

besluit:

1. de vaststelling van het groenbeleidsplan 2023-2026 te verlengen van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024;
2. het groenbeleidsplan 2025-2034 vast te stellen voor een periode van 10 jaar en hiermee af te wijken van de financiële verordening;
3. te kiezen voor een beheer op de verschillende kwaliteitsniveaus A-B-C (optie 2).

Besloten in de raadsvergadering van 14 december 2023.

G.J. van den Hengel
voorzitter

L. Gijben
griffier